

**PO FAŠENKI
SMO ODLI
STR. 3**

**TEKMOVANJE
V ZABADANJI
NA G. SENIKU
STR. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. marca 2006 ☼ Leto XVI, št. 10

Logarjevi dnevi – posvečeni 70-letnici dr. Zinke Zorko

TO ZMOREJO LE IZBRANCI!

Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta – Oddelek za slovanske jezike in književnosti in Slavistično društvo Maribor so bili organizatorji 4. mednarodnega dialektološkega simpozija, od leta 2002 imenovanega tudi Logarjevi dnevi (po akademiku, dialektologu dr. Tinetu Logarju). Domači in tuji jezikoslovci, posebej dialektologi in historični slovničarji se v Mariboru srečujejo na simpozijih od leta 1996. Kot je v imenu organizatorjev povedala dr. Mihaela Koletnik, je na letošnje Logarjeve dneve prišlo 62 strokovnjakov iz 14 držav. Pomemben mednarodni dogodek je bil posvečen akademikinji, zaslužni profesorici dr. Zinki Zorko, tudi študentki pokojnega dr. Tineta Logarja, ki je kot profesor na ljubljanski Filozofski fakulteti izšolal več izvrstnih jezikoslovcev. V imenu Univerze v Mariboru je udeležence pozdravil rektor dr. Ivan Rozman, ki je poudaril pomembnost dialektologije na sedanji Pedagoški fakulteti, iz katere bo zelo verjetno že jeseni nastala filozofska fakulteta. Sicer pa se kakovost univerze ocenjuje tudi po njenem raziskovalnem delu, kjer ima humanistična znanost v Mariboru pomembno mesto in vlogo. Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Dr. Mihaela Koletnik, predstojnica oddelka za slovanske jezike in književnost na Pedagoški fakulteti, dr. Boštjan Žekš, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, akademikinja, dr. Zinka Zorko in mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej na 4. mednarodnem dialektološkem simpoziju – Logarjevih dnevih v Mariboru. (Foto: eR)

dr. Boštjan Žekš je prepričan, da je nove univerze v Sloveniji potrebno graditi, narediti, ne pa ustanavljati. Pri gradnji je mislil na znanstveno in raziskovalno delo. Povedal je tudi, vsaj meni, zelo všečno misel: »Da imamo v Sloveniji dialekte, je nekaj lepega; da siliimo ljudi, naj vsi govorijo enako, pa je grdo...« Za dr. Zinko Zorko pa je povedal, da si je s svojim delom zaslužila članstvo v SAZU, kjer so med 99 članov le 3 ženske, in da večina članov živi v Ljubljani. »Ni naključje, da sta si

univerza in škofija sosed, ampak sta prijateljici na Slomškovem trgu,« je povedal pomožni škof dr. Jožef Smej. Predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnosti dr. Mihaela Koletnik pa je poudarila, da lahko po zaslugi dr. Zinke Zorko, ki je postavila temelje oddelka, iz katerega je 18 habilitiranih profesorjev, govorimo tudi »o mariborski dialektološki šoli«. Čestitkam se je pridružil tudi župan občine Selnica ob Dravi Vladimir Sabolek, kjer je Zinka Zorko častna občanka.

Za aktivno sodelovanje na 4. mednarodnem dialektološkem simpoziju – Logarjevih dnevih, se je odločilo kar 62 dialektologov in drugih jezikoslovcev iz Slovenije in drugih držav. Zato so potekale razprave v sekcijah in dva dni. Referati so izšli kot 41. zvezek zbirke Zora, ki jo izdaja Slavistično društvo Maribor. Jubilantki, dr. Zinki Zorko, sta posvečena uvodna teksta, in sicer dr. Mihaela Koletnik, o katerem nekoliko pozneje, ter Božene in Emila Tokarza iz Šlezijske univerze v Katovi-

cah, Univerza Bielska – Biala. Dr. Emil Tokarz je iz tujega zornega kota opisal in visoko ocenil delo dr. Zinke Zorko: »Že površen pregled vseh jubilantkinih znanstvenih dosežkov ne dopušča nikakršnih dvomov, da gre za resno, zrelo, pogosto tudi inovatorsko delo, ki priča o avtoričini raziskovalni proinljivosti ter ambicioznem spopadanju z zahtevnimi problemi. Neizpodbitno dejstvo je, da sodi profesorica Zinka Zorko ob Franu Ramovšu, Tinetu Logarju in Martini Orožen med najboljše poznavalce slovenskih narečij, posebej koroških, štajerskih in panonskih.«

Prvi dan simpozija je bila tudi slovesnost ob 70-letnici dr. Zinke Zorko. Jubilantko je s človeško in strokovno izbranimi besedami – slišali so jih tudi poslušalke in poslušalci oddaje Akvareli Radia Maribor, ki je dogodek neposredno prenašal – predstavila njena študentka in zdaj predstojnica Oddelka za slovanske jezike in književnosti na Pedagoški fakulteti dr. Mihaela Koletnik. Ne domišljam si, da lahko dovolj verno povzamem besedilo, zato sem se odločil za nekaj odlomkov, ki se dotikajo tudi prekmurskega in porabskega jezikovnega prostora, s katerim je dr. Zinka Zorko tesno povezana in nanj navezana že več desetletij. (se nadaljuje na str. 2)

(nadaljevanje s str. 1)

TO ZMOREJO LE IZBRANCI!

»Dr. Zinka Zorko že več kot 20 let sistematično in poglobljeno raziskuje arhaično prekmursko goričko podnarečje v Porabju na Madžarskem, ki je bilo v preteklosti premalo raziskano, zapostavljeno in izpostavljeno močni madžarizaciji. Njene obsežne terenske raziskave v dolini reke Rabe kažejo, da se je slovensko narečje ohranilo v devetih vaseh med slovensko državno mejo in Monoštom. Njegovo slovnično podobo je predstavila v več razpravah. Ugotovila je, da prekmursko narečje v Porabju ob gornjeseniškem govoru katerega fonološki sistem je opisal prof. dr. Tine Logar, sestavlja še števanovski govor, ki se od gornjeseniškega razlikuje zlasti v samoglasniškem in soglasniškem sestavu, medtem ko so oblikospremljevalni in oblikotvorni vzorci v obeh porabskih govorih razvojno enaki.«

Slavnostna govornica dr.

Mihaela Koletnik je tudi opozorila na »jubilantkina neizmerna prizadevanja, da slovenščina v Slovenskem Porabju ne bi zamrla. Od leta 1972 sodeluje pri strokovnem izpopolnjevanju slovenskih učiteljev iz Porabja v Sloveniji, občasno predava tudi učiteljem iz Avstrije in Italije. Organizirala je dva raziskovalna tabora v Porabju, v katerih so učitelji in študentje raziskovali govore v Slovenski vesi, Sakalovcih, Verici in Ritkarovcih ter zbirali besedje in zemljiška imena. Kot podpredsednica Kuratorija Košičevega sklada v Budimpešti (ki je žal zamrl, op. avtorja) je organizirala Košičev simpozij v Števanovcih (1994) in uredila zbornik Košič in njegov čas. Ob svojih številnih obiskih v Porabju je skala pristne vezi z domačini, ki jih neprestano toplo spodbuja in podpira v rabi njihove materinščine, saj se zaveda, da bo to pripomoglo k ohranitvi sloven-

skega jezika in slovenske nacionalne zavesti v tem prostoru. Svoje razmišljanje o vlogi, ki jo ima pri tem časopis Porabje, je predstavila tudi v posebni študiji, v kateri je še posebej izpostavila njegovo jezikovnoprebujevalno vlogo.«

Osebna bibliografija dr. Zinke Zorko obsega 396 enot, je 25 let odločilno sooblikovala mariborski univerzitetni prostor, sodelovala pri preraščanju Akademije v Pedagoško fakulteto, bila prodekanka fakultete in prorektorica Univerze v Mariboru. Dr. Marko Jesenšek je ob jubileju napisal: »Ko ob 70-letnici akademikinje Zinke Zorko razmišljam, da je dosegla vse, kar pri nas znanstvenica lahko doseže, se mi zdi, da se je vse na njeni življenjski in znanstvenoraziskovalni poti dogajalo preprosto in samoumevno: vedno si je znala postavljati prave cilje - nikoli to niso bili »visoki cilji«, cilji življenja, ki ne izbirajo sredstev

za dosego cilja, ampak preprosto cilji, ki jih je mogoče doseči s prizadevanjem ... in faustovskim nemirom. Razum in čustvo, prava meja med enim in drugim, kot je zapel o koristnem in prijetnem že tisti rimski pesnik, tako preprosto, tako enostavno, pa vendar: to zmorejo le izbranci!«

Za zaključek tega, zavedam se, da močno nepopolnega zapisa, si dovolim še osebno primerjavo med dr. Zinko Zorko in enim najstarejših katoliških duhovnikov na Slovenskem Ivanom Camplinom (rojen 23. junija 1912). Politične okoliščine duhovniku Camplinu in profesorici Zorkovi niso bile naklonjene. Čeprav sta dosegla pomemb-

ne cilje in ustvarila zavidljivo znanstveno in raziskovalno delo, sta se morala spopadati s političnim sistemom, ki je težko prenašal ljudi, ki so razmišljali s svojo glavo. Kljub vsem tegobam sta ohranila optimizem in voljo, ter vsak na svojem področju prispevala neprecenljiva dela v duhovno zakladnico slovenstva. Táka je bila moja misel, ko sem prebral knjigo Ivana Camplina Mojih 90 let in enako me preveva, ko se ob jubileju spominjam velikega števila srečanj in pogovorov z doktorico Zinko Zorko. Ali ni podobno razmišljal dr. Marko Jesenšek, ko je napisal: »To zmorejo le izbranci!«

Ernest Ružič

„MALE BOJNE“ V ČERNELAVCIH

Na pozvanje Marjane Škrilec, predsednice Kulturno-turističnega društva Černelavci, so igralci gledališke družine Nindrik-indrik Zveze Slovencev iz Porabja 26. februarja zadvečerek leko zašpili igro z naslovom Male vojne avtorja in režiserja Mikija Roša v vaško gasilskem domu v Černelavcih. Na velko zadovolstvo igralcev se je dvorana napunila z gledalci, ka hvali tak organizatore kak lidi iz domanje pa sausedne vesi.

Podpisan Program o sodelovanju v izobraževanju, znanosti in kulturi 2006-2008 med Slovenijo in Madžarsko

Dr. Vasko Simoniti, minister za kulturo Republike Slovenije, se je 23. in 24. februarja 2006 na povabilo ministra za kulturo Republike Madžarske dr. Andrása Bozókija mudil na uradnem obisku v Budimpešti. Ministra za kulturo Slovenije in Madžarske sta 24. februarja podpisala Program sodelovanja v izobraževanju, znanosti in kulturi za obdobje 2006-2008 na podlagi Sporazuma o sodelovanju na področju kulture, izobraževanja in znanosti med Republiko Slovenijo in Republiko Madžarsko, ki je bil podpisan v Budimpešti 2. septembra 1992.

Pomembnejši projekti v Programu so predvsem izmenjava razstav Narodnih galerij obeh držav, izmenično organiziranje »Dnevoev kulture« (oz. širših predstavitev kulture) v obeh državah, intenzivno strokovno sodelovanje na področju spomeniškega varstva, sodelovanje na področjih, ki jih pokriva Direktiva EU o televiziji brez meja in Konvencija Sveta Evrope o čezmejni televiziji ter nekateri konkretni projekti na področju kulturnega udejstvovanja manjšin. Ob tej priložnosti sta ministra izmenjala mnenja o realiza-

ciji posameznih projektov iz Programa sodelovanja v izobraževanju, znanosti in kulturi v obdobju 2006-2008 ter se pogovorila o načrtih za predstavitev slovenske kulture na Madžarskem v letu 2007 in možnostih za skupne projekte v srednjeročnem obdobju. Poleg tega sta izmenjala stališča o nekaterih aktualnih temah v okviru EU, med drugim o sprejemu programa Kultura 2007-2013, mobilnosti umetniških zbirk in medkulturnem dialogu. Izmenjala sta tudi mnenja in izkušnje glede kandidature za Kulturno prestolnico Evrope (Pécs 2007, Slovenija 2012).

Po fašenki smo odli

Samouprave Andovci, Števanovci in Verica so si tak zmislele, ka zorganizirajo, naj odita Fašenek in Lenka na fašenski torek. Cilj je bijo, naj se ne pozabi ta stara šega. Zato,

Andovec. Gda sam ma tau pravo, včasim obečo, ka pride pa se on notrazravna za Lenko. Gnesden je že malo taši mladi kak on, šteri na prvo rejč pri-dejo pa pomagajo.

sprajti, nej,« pravim. »Dobro bi bilau, samo odkec?« »Vej vam dja spravim. Vi samo sedte vcuj k zajtrki.« Te čas so že kölnerge vse fela dobrete vö na sto sklali. Uka-

Lenka se je zavrtela s števanovskim žüpanom, Lacinom Kovačom tü

Na fašenski torek pri dosta ramaj pečejo fanke. Žuži Lovenjak-Zankoč je ešče v službo tü prinesla

ka v prejšnji lejta jak če bi se tau že pozablalo. Najbola važno je pri tejm, naj dobroga harmonikaša mata Fašenek in Lenka, pa važno je še tau, naj zna slovenske naute. Taši harmonikašov je pa že malo v Porabji. Zato smo prosili Stan-kona Črnkona iz Markovec, naj nam pride na pomauč. On je z veseljem vzejo, pa pravo, ka pripela s seuv dva-tri lidi, če trbej. Radi smo bili tauma, zato ka pri nas je tak malo taši mladi, šteri bi se podali zatau. Enga zato mamö, šteri, če tr-

Fašenski torek zazranka v ausmoj vöri smo meli zgučano, ka se dobimo na Verici v panzioni. Tak je bilau. V ausmoj vöri, gda sam notra v restavraciju staupo, fašenki pa fudaš so me že čakali. »Kak če bi vas nika malo bilau,« jim pravim. »Drugi še potejm pridejo?« »Vejš, kak je tau,« pravi Stan-ko. »Tašoga reda nika vsigdar zmejs pride. Eden je k čöpan-skomi popi mogo delat titi, drügi je pa betežan grato. Enga sam zato s seuv pripelo,« kaže

jeno mesau je že audalič dišilo. Če data valati ali nej, v tri vesi sam nej najšo enga človeka, sto bi se notrazravno za Fašenka. Gda nazaj pridem, gnauk samo nekak pravi, ka je v Ritkarovci eden Vogrin, šteri bi se podau za tašo norijo. On se tak zove ka Fülöp. Tak je bilau. Za pau vöre že tam stau pri nas. Nej za fašenka bijo zavrñjani, liki kak eden Rus, dapa on nej pravo, ka ne pride. Potejm smo ojdli kauili po tri vasi, kak gda podaraj odijo. Istino, mi smo pejnez nej vzeli, samo piti pa fanke. Dapa bilau tašo mesto tö, gde smo ešče makove pa orejove bejgline tö dobili. Sploj veseli pa koražen den je bijo. Istino, ka večer smo se malo zgibili. Gda so na meji rampo zaprli, dja sam kak eden srmak v Čöpanci austö, oni so me pa na Verici v panzioni iskali. Nej čüda, vej pa taša velka meglä bila, zato smo se zgübili. Gda te redé pišem, ešče v sebi nosim fašenski torek. Vejn zato, ka me glava boli od tiste šmarnice, ka sam v Šalovci prejšnji večer tazmantrau.

K. Holec

Če smo v trej vasnicaj nej najšli Slovenca, je nam na pomauč skočo Vogrin Fülöp

bej, gdakoli skauči pa ka koli pomaga. On je Kovačin Tibi iz

na tistoga, šteri pri njem sedi. »Enga bi še zato dobro bilau

12. MAREC – GREGORJEVO

Gregorjevo je gratalo po drügoj svetovnoj bojni skoron pozablano. Te znameniti svetnik vala za začetnika sprtolejšni den. Rejsan že zna biti bole toplo, sunce je malo močnejše, den malo dukši, ftiči tüdi že lepou popejvlejo. Na tej den naj bi se tüdi ftiči ženili, vej so si pa svoje ljublene najšli že eden mejsce prle na valentinovo, 14. februara. Gregor Veliki je biu rojeni leta 540, mröu je leta 604. Biu je eden najvejši cerkveni učenikov in papežov. On je pa tüdi tisti, šteri je uvedo gregorjanski kalendar (Gergely naptár). Je tüdi ustanovitel značilnoga cerkvenoga popejvanja, šteromi se pravi gregorijanski koral. Naslikani je ponavadi v papeškom gvanti, s knjigov pa s škofovsko palicov v roki, včasim ma pri sebi tüdi golouba, štere je simbol sv. Düha. Sv. Gregor je zavetnik školnikov, šaularov, zidarov, tistih, šteri gumbe delajo, ženske so se njeme priporočale za rodnost.

V Prekmurji naj bi po vogrskom vzgledi nekdanji školniki uvedli »gregorjevanje«, šteroga se mogoče naši fejsť fejsť stari eške spominajo. V časi okoli gregorjevoga sta odila okoli po ižaj dva boukšiva učenca »po gregoraciji«. Popejvala sta in prosila darov. Jožef Košič je ohrano zapise dvej starih gregoracij v svojem znanom deli »Zobrisani Szloven i Szlovenka med Mürov i Rabov«. Ena pravi tak:

A, a, a, dnes je den Gregora,	U, u, u, dobro bode za nas tou,
Vu šterom mi iščemo,	Dobro i vam želejmo,
Deake vküp spravlamö,	Veselo popejvamo,
A, a, a, dnes je den Gregora.	U, u, u, dobro bode za nas tou.

E, e, e, dobro nas poslűjšajte,	Ö, ö, ö, hodte vi, otroci, vö,
Ka vam zdaj popejvamo	Po vas smo esi prišli,
I ka od vas čakamo,	Ka bi z nami v šoulo šli,
E, e, e, dobro nas poslűjšajte!	Ö, ö, ö, hodte vi otroci vö.

I, i, i, bojte, gazdi, gotovi:	Ü, ü, ü, hodite že, je vrejmén tü,
Deco z nami pűstite,	Školnik so nas poslali,
Ze vsim nas darijte,	Da bi vas v šoulo zvali,
I, i, i, bojte, gazdi, gotovi!	Ü, ü, ü, hodite že, je vrejmén tü.

O, o, o, mi vse radi vzememo,	Zdaj smo van spopejvali,
En groš ali putoro	Ka smo šteli, povedali,
Ali pa edno libro,	Dober gazda, gazdarica!
O, o, o, mi vse radi vzememo.	Dajte nam, ka zmörete,
	Prazne ne odposlíte
	Pöšten gazda, gazdarica!

Naj vam še povejm, zakoj je bila ta šega ukinjena. Pravijo, ka zatou, ka so se kolednike preveč napili, gda so odili od iže do iže. V Sloveniji je v zvezi z gregorjevimi znana še ena šega. Pravijo, ka sv. Gregor »luč v vodo vrže«. Zatou so na predvečer gregorjevome deca v potok spűščali male barčice, kučice ali pa male cerkvice, štere so od znotraj razsvetljene s svečami, ali so pa s smolov namazali male deskice, jih vužgali pa pistili doj po potoki. Té plavajouče lučke (posvejtke) na vodi so obrtnikom naznanili konec njihovoga dela pri posvejti. Posvejt so pa vrgli v vodo zatou, ka ga pri deli več nejso nücali. Vse té šege, povezane z metanjom posvejta v vodo, najdemo v obrtniški krajaj Slovenije, najbola na Gorenjskom, in je naznanjüvalo konec njuvoga dela pri zimskom posvejti. Eške gnes deca v šoli pri likovnom pouki delajo barčice pa male kučice s posvejtami, štere te na predvečer gregorjevoga spűšcavlejo po vodej.

O gregorjevom sam pisala zatou, ka mislim, ka bi mogli takše stare šege pa navade, če nej že ohranjati pa vsaj v lejpom spömini ohraniti.

Jasmina Papić

OD SLOVENIJE...

Barroso na obisku v Sloveniji

Predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso je v družbi komisarke za komunikacijsko strategijo Margot Wallstroem in slovenskega komisarja Janeza Potočnika obiskal Slovenijo. Z državnim vrhom se je pogovarjal o aktualnih temah v Evropski uniji in nagovoril državni zbor, sodeloval pa je tudi v oddaji na TV Slovenija Sprašujemo predsednika. Jose Manuel Barroso se je v spremstvu obeh komisarjev sestal z državnim vrhom: premierom Janezom Janšo, predsednikom parlamenta Francetom Cukjatičem, predsednikom države Janezom Drnovškom, na plenarnem zasedanju pa je nagovoril tudi državni zbor. Obisk komisarske trojice v Sloveniji je bil del tako imenovanega načrta D (dialog, demokracija, debata), kot se imenuje strategija Evropske komisije za premostitev prepada med EU in ljudmi, ki se je med drugim pokazal ob zavrnitvi ustavne pogodbe na referendumih v Franciji in na Nizozemskem ter skozi padajoče zaupanje državljanov v institucije EU.

RTV Slovenije ima novega generalnega direktorja

Programski svet Radiotelevizije Slovenija je v drugem krogu z 19 glasovi za generalnega direktorja RTVS imenoval direktorja podjetja Avto Celje Antona Guzeja. Nekdanji pomočnik generalnega direktorja RTVS Igor Kadunc je dobil šest, sedanjí v. d. generalnega direktorja RTVS Aleks Štakul pa dva glasova podpore.

Dvojno označevanje cen

S 1. marcem je začel veljati zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih, ki ponudnikom blaga in storitev za končne potrošnike nalaga označevanje cen v obeh valutah. Predvidoma v drugi polovici leta, potem ko naj bi Slovenija konec junija sklenila dveletno članstvo v ERM II, bo določeno fiksno menjalno razmerje med tolarjem in evrom. Obdobje dvojne označevanja cen se bo končalo šest mesecev po uvedbi evra, to je predvidoma junija 2007.

DRŽINSKE PRIPOVEJSTI (2)

*Dostakrat, gda človek ojdí po vasnicaj pa gleda iže, stare pa nauwe, ma na pamet pride, ka vse se skriva v kakšom rami. Ka vse bi cigli leko pripovedjali, če bi znali gunčati. Sto so živelí v tej ižaj, kakšna je bila njina usoda (sors), bili so srečni ali nesrečni? V Sakalauvca samo edna na štok iža stoji. V njej živi tetica **Fetilska Juliška** (Takács Jánosné), stera mi je dolgo-dugo vör pripovedjala o svoji familiji.*

»MOJA MATI JE TRNO DOSTA TRPALA«

»Moj oča, steri se je 1901. leta naraudo, je mojo materno sestro sto za ženo vzeti. Gda je 25 lejt star bijo, si je tak mislo, ka je že pri lejtaj za ženidev, pa de si nekakoga isko. Tak se je te odlaučo, ka mojo tetico vzeme za ženo. Ona ma je pa košar dala, tak je pravla, ka njej takšoga staroga ledjena nej trbej za moža. On je bijo 25 lejt star, ona pa samo 17. Takšno mišljenje je mejla, ka de v Meriko išla, vúpala je, ka de tam baugši žitek mejla, nede vsigdar lapica. Tak se je zgodilo tō, gda je 19 lejt stara bila, je odišla v Meriko.

Te si je moj oče nika zbrodo pa je mlajšo sestro za ženo proso. Ona je devet lejt mlajša bila kak on, dapa ona ga je nej zavrnila, šla je za njegvo ženo. Tak si je mislila, ka je od štrtoga leta starosti vsigdar na lüdskom gorarasla, kakoli ka je ženska, stera go je ranila, trno dobra bila, pa go je tak rada mejla kak rojstno mater. Tak si je mislila, nika ne deje, če sam dja samo 16 lejt stara, mauž pa 25, dun mo svoj daum mejla pa svojo družino. Moja stariša sta se 1926. leta oženila.

Dapa zdaj malo nazaj k tetici. Ona se je v Meriki tō oženila, ednoga starejšoga vdovca je vzela, steri je že emo edno čer. Kak mi je mati pripovedjala, ji je pisala, ka ji tū doma staroga ledjena nej trbelo, v Merki si je pa vzela 'konja', steri je že emo edno 'kobiló'. Dapa tetica so nej čemerni bili, ka so z vdovcom dober žitek meli, nej se njim je trbelo po njivaj klati

pa mantrati. Tū doma so tak dosta srmastva trpali. Enga sina so meli. Gospodni Baug jim je lejpi dugi žitek dau, zdaj ešče itak živejo pri svojom sinej s čisto pametjov, pa so že 98 lejt stari.

Moja mati, sirauta, so trno nesrečni bili v svojom kratkom življenji. Deca ji je posipala, dja sam med mlajši najstarejša. 1928. leta se je narodila druga sestra. Mati so te samo 18 lejt stari bili, vsakšo leto so rodili, zatok so trnok slabi bili. Par dni po tistom, ka se je drugo dejte narodilo, so ešče v posteli ležali, gda ji je prišla gledat sausedica. Prinesla je liter vina pa tisto vino je moja mati mogla spiti do slednje kaple. (Ženska je vejdlá, zakoj je ona tau naredla. Ona je mejla dva sina pa je po sili stejla, naj ednoga moja mati vzeme. Mati ga je nej stejla zatoga volo, ka je ona srmačka dejkla bila pa se je nej stejla v bogato familijo ženiti. Tak si je mislila, ka tam nigdar nede sneja, samo lapica.) Gda sta materina tašča (anyós) pa tast (após) domau z njive prišla, sta mater v posteli najšla. Njena glava se je tak žarila kak plamen, tak je redeča bila kak rauža. Samo telko je pravla: 'dja sam zdaj fertig, moja glava se razpauči od boleznosti'. Tast pa tašča sta se kama nej vedla djasti od začüdenja, vej pa gda sta go doma njala, ji ešče nika nej bilau, je zdrava bila. Te njima je pravla, sto je pri iži ojdó pa ka se je zgodilo. Od tistoga mau, gda je ona svoj cajt mejla, vsikši mejsec je par dni tak

bila, kak če bi nej pri svojoj pameti bila. Ovak je cejli mejsec zdrava bila pa vreda.

No, pa te 1930. leta se je narodila tretja sestra. Narodila se je z zdravimi kotrigami pa kak je gorrasla, z zdravom pametjov. Moja babá so se trno bojali, ka Baug vari, dejte nede zdravo, dapa vse je v redi bilau z njim. 1932. leta se je narodila štrta sestra, 1935. leta pa peta sestra. Prišli smo ena za drugov kak mali pištjanci. Tau je sreča bila, ka so moja babá zdrava pa močna ženska bili pa so pomagali nas gorazraniti pa na skribi meti.

Materni beteg je trpo 11 lejt, do 1938. leta. Te se je eden den vzela pa je prejk po mezevaj pa po gauštjaj v Števanovce išla. Edno velko naroče vsefelé rauže je nabrala pa je notri nesla v števanovsko cerkev. S tejsmi raužami je gorokinčala prejdni oltar pa je pred oltarom klečeč molila. Tam je mogla dobiti velki dar

od svetoga Düha, ka je njena pamet pá čista pa zdrava gratala. Potistim je mati osem lejt tak zdrava bila kak djedro.

1940. leta se je narodila najmlajša sestra. Starejši mlajši smo že vsi vekši bili pa smo se radüvali pa veselili, ka mi tō zdravo mater mamo kak vsi drugi. Dapa naša radost se je pa na žalost obrnula. Djese-ni 1945. leta je naša mati pa začnila vegniti, tak je vövidlo, ka več bejle krvi ma kak redeče. Doktorge so pravli, ka leukemijo ma. Tistoga ipa je eštje tehnika nej tak moderna bila kak zdaj, doktorge so tō nej znali vsigdar povedati, sto ka za betega ma. Za par tjednauv so se materi na šinjeki tri takšne glüte vödale kak vekši lejšnjeki. Te ji je doktor v špitale poslo, pa gda so jo operirali, so vidli, ka ma daganat (tumor na ščitnici). Dobila je sevanje (sugárkezelés) desetkrat. Več ji nejsó mogli dati, ka je trno slaba bila. So jo domau poslali s tejsm namenom, ka se doma vküppoberé, močnejša grata pa te do go tadala vračili. Mati so edno leto pa pau trno fejsť betežni bili. Tau smo srečo meli, ka so babá ešče živeli, istina, ka so že stari bili, dapa so nam dun tanače davali, kak naj mater opravlamó. 2. juliúša 1947. leta na samo srpno Mardjo je naša mati zročila svojo düšo nebeskomi oči. 37 lejt je živela.◀

Zapisala: Ema Sukič

PRODAJA UMETNIŠKIH SLIK

Zveza Slovencev na Madžarskem

prodaja umetniške slike

Mednarodne likovne kolonije.

Slike so na ogled in prodajo od

6. do 16. marca 2006 v razstavnem prostoru

Slovenskega kulturnega in informativnega centra

(Monošter, ul. Gárdonyi 1).

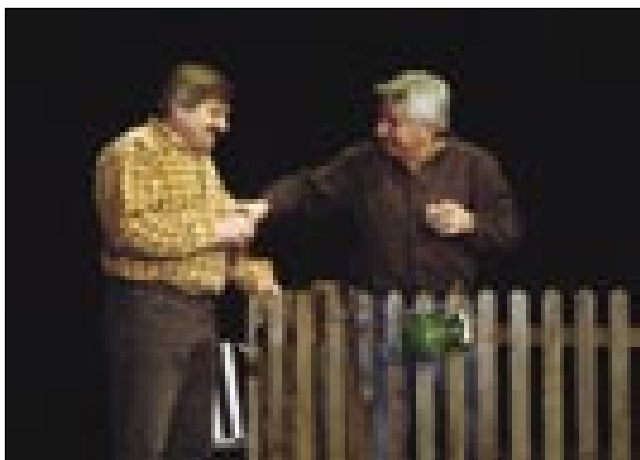
ZA DOBRODELNE NAMENE

Dobrodelni (jótékonysági) Leo klub v Murski Soboti je pod vodstvom predsednice Simone Rituper 24. februara organiziralo Večer komedije v grajski dvorani v Murski Soboti. Za tau društvo je najbolja fontoško tau, naj „*ljudje si pomagamo in skrbimo drug za drugega*”. Zatau so razglasili dobrodelni gledališki večer, gde so meli v lejpom številu publiko, steri so ranč s tejm namenom prišli kak mi. Lidgé so s svojo vstopninov leko na pomauč drugim lidam, steri so na tau prisildjeni. Amaterski igralci so pa vsi s posebnim dobrim čutenjom špilali, če že s tejm leko kaj dobro včinijo drugim. Naj bau tau deca ali odrasli. Gledališka skupina KUD Rožika iz Trdkove se je nota pokazala s trejmi kratkimi komedijami od avtorice in režiserke Irene Kalamar, Veseli pajdaši Zveze Slovencev v Števanovci s prvim talom komedije „Šaula včera” avtorice Irene Barber v režiji Lacija Kovacha in gledališka družina Nindrik-inrdik Zveze Slovencev pa z dvema kratkima komedijama avtorja in režiserja Mikija Roša. Smeja je bilo zavolé.

Gledališka skupina Veseli pajdaši ZS iz Števanovce

Tau, ka mlade, vönavčene deklina pa podje se s tejm tü spravljajo v svojem prostom časi, naj nika leko dajo, ponidijo tistim, steri se tomi fejs vejo veseliti, je za peldo postaviti. Tau so sve-

Laci Nemeš in Štefan Nemeš sta v Soboti notpokazala skeč Čistak normalen den

dočili že prejšnja lejta med drugim s tejm tü, ka so porabskim mlajšom mnaugo špil podarili, ka se je vörzdelilo po vrtcaj, 14 šaularov iz Porabja pa se je leko pelalo na veslanje na Müri. Zatau so porabski gledališčniki radi, ka so nika dobro oni tü leko včinili za tau društvo.

Klara Fodor

DELATA SE DVEJ NOUVI PREDSTAVI

Slovenski kulturni svetek je že daleč za nami, kulturne skupine v Porabji pa so nej na meri, delajo s puno parov. Tou zname-nüje, ka je kulturno življenje v našoj krajini nej živo samo za svetke, liki se za istino godi cejlo leto. Med tiste, ka ne poznajo spanja, so mladi pa malo menje mladi tö iz dvej gledališč.

Klara Fodor in Gyöngyi Bajzek probata prizor iz igre „Koulivrat”

Istina, ka je Gledališka družina Nindrik-indrik mejla za kulturni svetek svoj deseti rojstni den pa svojo nouvo premiero. Depa ena tau ženske ekipe držine že veselo dela nouvo predstavo, pri steri de publika znou-va poukala od smeja. Klara Fodor pa Gyöngyi-Biserka Bajzek gor postavljata predstavo Koulivrat. Edna je gé Oukolasta, druga pa Zobata, obej pa mata takšo velko volo delati, ka de Koulivrat napravljeno v rekordnom časi. Od koga guči? Ja, od toga, kak se dvej padaškinji z busom pelata domou, na toj pauti pa se leko zgodi vsefele.

Na svojo drugo predstavo se pripravljajo mlajši iz Mladoga porabskoga gledališča tö. Že eden čas delajo na predstavi Prvi den šoule. Lani so v svojoj prvoj predstavi gučali v domanjoj rejči pa v knjižnoj slovenščini. Tou leto do na prvi den šoule gučali samo v knjižnom

Dijaki monoštrske gimnazije pripravljajo letošnjo igro v knjižnoj rejči

jeziki. Po prvi mali nevolaj so se v zadnji kednaj redno k deli vzeli in si že brodijo, ka do premiero meli 2. aprila v Monoštri. Not do se pokazali Agica pa Gabor Holec, Hajnalka Dončec, Krištof Kiš, Laci Pinter pa Benjamin Nemeš. Ta predstava je tö smejšna pa mlajšom ponüja priliko, ka pokažejo, kak leko imitejrajo tö.

Obej predstave je napiso pa je režera Milivoj Miki Roš, steri pravi, ka de pomalek začo delati eške kratko predstavo z Lacinom pa Pištinom Nemešom. Nazadnje sta samiva vküper gora stoupila v predstavi, v steroj sta čakala na bus. Sto vej, ka špajsnoga pa veseloga ta po novom začnila probati.

... DO MADŽARSKE

Ruski predsednik v Budimpešti

28. februarja in 1. marca je bil v Budimpešti na dvodnevem uradnem obisku ruski predsednik Vladimir Putin. Do uradnega obiska je prišlo na skupno vabilo predsednika vlade Ferenca Gyurcsányja in predsednika države László Sólyoma. Slednji je Putina, ki je na Madžarsko prispel s številno gospodarsko delegacijo, sprejel v palači Aleksander. Putin je v pogovorih s predsednikom ugotavljal, da se je kvaliteta odnosov med Madžarsko in Rusijo bistveno spremenila, kar je pripisal sedanjemu madžarskemu premierju Ferencu Gyurcsányju in tudi njegovemu predhodniku Petru Medgyessyju. S predsednikom vlade se je pogovarjal o perspektivi gospodarskega sodelovanja med državama. Poudaril je, da se je v zadnjih štirih letih podvojila trgovinska izmenjava med dvema državama, lani je leta presešla 6 milijard dolarjev. Po mnenju ruskega predsednika so velike možnosti za sodelovanje na področju energetike, severni krak t. i. južnega plinovoda bi lahko vodil preko Madžarske in s tem bi leta lahko dobila pomembno vlogo v evropskem energetskega sistemu. Madžarska želi postati tudi center za logistiko in pretovarjanje železniške smeri, ki bi transsibirsko železnico povezala z Evropo.

Socialisti opozarjajo Orbána zaradi pisma

Predsednik FIDESZ-a Viktor Orbán je v februarju poslal pismo ljudem z madžarskim državljanstvom, ki ne živijo na Madžarskem, oziroma zamejskim Madžarom, naj si do volitev uredijo bivališče na Madžarskem in se udeležijo volitev. Po mnenju socialistov je pozivanje tujih državljanov na volitve kaznivo dejanje. Fidesz se je skliceval na to, da je v pismu ugodil le prošnji Madžarov v tujini, ki so se zanimali, kakšen je madžarski volilni sistem, oz. pod kakšnimi pogoji bi se lahko udeležili volitev na Madžarskem.

TEKMOVANJE V ZABADANJI NA GORENJOM SENIKI

Konec februara, na fašensko soboto, je bilau veselo na Gorenjom Seniki. Tamkajšnji krčmar

štere so se zglasile za tau. Te ekipe pa so bile: Martinje, Čepinci, Gornji Slaveči, Gornji Senik. Vse

so začnili pripravlati gesti. Notri v šotori so ženske pa mlade deklina flajsko kūjale pa pekle. Ekipe iz Slovenije so delale pečeno krv. Getra je delala vsaka skupina, pa vse je sfalilo. Tau pa zatok, ka te je eške vsakši lačen biu pa so fejšt geli.

Martinčarge so delali getra na žari, klobase. Gornji Slaveči so pekli klobase pa mesau na žari, so meli hurke, nadenjene s kašo, repo, cverke. Skupina iz Čepinca

šteri je kūpo, je nika zadeno. Od zadvečerka tadale je bila tūdi muzika. Spejvala je pevka

Farkaš, šteri ima oddajo na radio-ni Murski val »Geza se zeza«. Un je spejvo pa s svojimi vici pa štorija-

Tri gauge (šragle) pa šest pau svinj. Te kej je vido tisti, šteri je kaulek pau 11. vōre prišo na Gorenji Senik

Tomaž Škaper je organiziro tekmo vanje v zabadanji puičkōv. Tau je že večlejtina tradicija v vesi. Pri tom ma je biu v veliko pomauč Miki Roš iz Slovenije. Že skorok dva mejseca prvlē sta začnila organizirati vse. Iskala sta sponzore v Prekmurji (Slovenija) pa v Porabji. Najveksi sponzor je bila občina Kuzma, pri tom pa eške Zavarovalnica Triglav, Maestro, dosta krčmarošov, bautošov. Iz Porabja je prišla pomoč od Državne slovenske samouprave, od Zveze Slovencev pa od firm kak npr. Shell. Vkuiper sta nabrala tūdi dosti tombol.

V petek zadvečerka so na šolskom igrišči gōrpostavili velki šotor. V soboto se je den začno v 8. vōri za organizatore, za kelnare pa za tiste ekipe (csapat),

štiri ekipe so do 10. vōre vōspakivale svojo šker, laboške, naušce, pa vse, ka tarbej. Snejg je ūšo skor cejli den, tak ka je rejsan takši cajt biu, kak se šika, gda puička zabadajo. Depa pod velkim segrejanim šotorom nej bilau mrzlo. Pomali so se lidge tō vkuiper nabrali, zvekšoga iz Slovenije, pa v 10. vōri se je začnili zabadanje. Puičke so najprej dojstrlili, potistom pa so vōpistili krv. Tau je brž slau. Bila je žirija, katere člani so bili: Martin Ropoš, seniški župan, Ferenc Makoš, šef seniške kūnje, dr. Ferenc Dončec, živinozdravnik, pa Džuši iz Nuskove. Gda so raznopobrali puička, te se je tau štelō, kak lepau delajo. Potistom

je delala hurke, repo, krompir. Domanji, Seničarge pa so meli hurke, klobase pa nadenjeno kapūsto. Tak ka gesti je bilau dosta, pa vsefele. Kelnarge so tō dosta dela meli, ka je lūstvo žedno tō bilau. Med dnevom so dekle oda-vale tombole (srečke), vsakši,

Marina Huber. Njau je s sebov pripelala ekipa iz Gornji Slaveč. Okauli pau 6. vōre je žirija vōzglasila rezultat. 4. mesto so dobili Čepinci, 3. mesto Martinje, 2. mesto Gornji Senik, 1. mesto pa Gornji Slaveči. V 6. vōri je prišo humorist Geza

mi v smej spravlo publiko. Z njim je biu mužikaš Pjero. Potistom pa je bila veselica do 10. vōre, tačas ka je granica odprejta bila. Lidge so veselo plesali pa spejvali.

Agi Hanžek

MALI PIŠTEK

Čakalnica pri doktorji je bila puna lidi. Po krajini je vōvdarila gripa (influenza). V čakalnici so vsi sejdlī vkuip potegnjeni, vsi stouci so bili zasedeni, edni so kašlali, kihali, drugi so imeli veliko vročino. Eden za drūgim so šli notri k doktorji, da jīj je pregledno, dau recept, pa te so friško odišli, ka je bilo v čakalnici več mesta. Kelko lidi je šlo vkraj, telko tūdi vcuj.

Bole proti podnevi sta prišla tūdi Kalman pa njegov sinek Pišteek. Kesno sta šla zatou, ka sta mislila, ka nede več telko lidi. Ali sta gor plačala, čakalnica je bila eške itak puna. Komaj sta najšla eden stolec, ka si je mali Pišteek vseō doj. Fejšt betežnoga, z velkov vročinov pa vūja so ga bolele, je Kalman pripelo dejte k doktorji. Zastonj sta pravla sestri, kak je Pišteek fejšt betežen, je pravla: »Pa tūdi ovi lidge so vsi betežni,« pa še vcuj povedala: »počakajta na vrsto«. Drūgo je njima nej ostalo, kak ka sta čakala. Pišteek je nika časa biu tijo, samo je okoli gledō po lidaj. Te pa se je že navolo pa je začno oči gučati: »Tak žmetno sedim, pa bolijo me fejšt vūja.« Oča ga je tolažo: »Pišteek, malo se eške strpi, vej pomali prideva na red.« Kalman pa je samo pazo, što je prišo eške za njima, ka nede šou prlej notri k doktorji. Ništerni so nej bili grozno betežni, ka so tam v čakalnici furt gučali. Tūdi Kalman si je zgūčavo z lidmi. Mali Pišteek ga je furt v koleno drego, naj ne guči. Pišteek je dosta nika nej gučo, samo je stonjo pa se držo za vūja. Nej se je mogo včakati, ka bi prišla na red notri k doktorji. Te je že očo Kalmana spitavo, kelko lidi je

eške pred njima. Kalman njemi je dopovedavo, eške malo pa je računō: »Pišteek samo eške trgé so pred nama,« njemi je pravo. »Dobro, dobro, hvala bogi,« je pravo Pišteek.

Tūdi Kalman se je že komaj premago, več je nej tak trnok mladi, pa v takšoj čakalnici maloj, pa telko lūdi, že njega je malo dišilo, pa bojo se je, naj tūdi on ne zgrabi kakši beteg. Lidge so šli notri pa vō, pa je prišo na vrsto Pišteek. Malo ga je bilo straj, ali se je držo, naj vsi ne vejo, ka se on doktora bogi.

Doktor je Pišteeka pogledno, njemi napiso vrastvo, pa pravo, ka naj za eden keden pride nazaj na kontrolo. Kalman ga je gor obleko, pa sta šla vō v čakalnico. Tam sta vzela eške bundo pa tūdi Kalman se je obleko. Gda sta prišla že skoron do dver, je ženska Pišteeka pitala: »No, mali, zdaj, ka si biu tak vrli, ka si nej joko pri doktorji, povej, ka ti zdaj dejdek kūpijo?«

Pišteek je stano pa žensko gledō, te pa ostro na glas povedo: »Tou je nej dejdek, tou je moj ata.« Lidge so se spoglednoli, pa je več nišče nej nika pravo. Pišteek pa je očo za roko prijō pa sta odišla. Nika časa so vsi v čakalnici bili tijo, te pa so začnoli gučati. Ženska, štera je Pišteeka nagovorila, je pravla: »Ali té gospod je že dosta star, pa ma eške tak maloga pojba.« Tūdi drūgi lidge so njej dali prav. »Tūdi mi smo mislili, ka je tou dejdek prijō z njim,« so vsi v eden glas pravli.

Mali Pišteek pa je nej mogo se pomiriti, da sta z očom šla po varaši, je gučo: »Zaka pa je ta baba tou gučala, ka si ti moj dejdek?« Kalman je pravo: »Vidiš, takši so lidge, dugo čakajo, pa si vse felē vōzmisljō. Tou pozabi, glavno Pišteek, ka boš ti zdrav,« je pravo Kalman.

Marta SEVER

OTROŠKI

Miki Roš

IZ MOJOGA DNEVNIKA

Ime mi je Janina. Kelko sam stara, vam ne ovadim, ka se takšo deklin ne spitavle. Leko pa vam povejm, ka eške ojdim v šoulo. Dnevnik sam začala pisati zato, naj ne pozabim, ka se mi je zgodilo v dnevaj mojoga življenja.

Na, vej človek ne mora samo tak tapozabiti, ka se njemi je zgodilo. Dapa nigdar se ne vej. Dnevi mojoga življenja so se začali pisati, pa je zato tou moj dnevnik, ka se v njem piše od moji dnevaj.

KAKŠA NEVOULA JE GNES VÖVDARILA ...

Dragi moj Dnevnik, kuman je eške štiri vöra zadvečera, pa že moram nut v tebe pisati. Vej me pa razmejš!? Niko-mi moram tou mujs vöskričati! Bilou pa je etak pa nikak ovak nej.

Moj brat Andi je zadnje dneve nej najbolje vdardjeni na šoulo. Včera je taško doma pozabo. Si leko brodiš!? Si leko brodiš, ka nekak de v šoulo pa doma pozabi taško!? Tou je tak, kak če bi gnau krave na pašo pa bi tou delo brezi krav. Tou, ka se pozabi včiti, pa se razmej samo po sebi. Ja, takši je zadnje čase naš Andi. Depa si brodim, ka zavolo toga, ka je naš ata odišo delat v tisti dalešnji varaš. Gnes je zato taško emo v šoulo, depa je pozabo naloge napraviti iz slovenščine, matematike pa iz spoznavanja narave tö. Zvün toga je doub o eške dva cveka. Gda ga je njegova prejdnja leranca vzela pred sebe, pa ga pitala, ka je gé z njim, njoj je z djojom povedo:

- *Vejte ka je gé za nevoule,*
- je rejsan djouko. - *Našomi ati je vnoči lagvo prišlo pa*

smo zvali padara, naj ga pride poglednit. Trno fejš ga je bolelo, mi pa smo od nevoule nej vedli, ka naj delamo. Na, padar je prišo kuman ob sedmi zazrankoma, pa včasín zapovedo, naj ga pelajo v špitala. Na, zdaj vejte, od nevoule sam nej mogo nika napraviti, pa sam vse tapozabo.

Leranca ga je samo gledala. - *Vej si pa nej delo za šoulo vnoči?* - ga je pitala trno za istino.

Andi je začo nika vöobračati oči, se prestopati pa se škra-bati za vüjami.

- *Jaaaaaaa, veeeeeejtee-eeeeee,* - je začo vlejšti kak kakši koudiš trno žmetna koula. - *Tooooouuuuuu viiiii morateeeeeee vcejlaaaaaak ovak razmiiiiiti-iiii.* Našoga ato je betek začo mantrati že brž po tistom, gda sam včera prišo iz šoule. *Tak je bilou, pa nikak ovak nej,* - je že škeu titi tadale, pa ga je leranca Repa brž dojavila. Zapovedala je, naj de z njou k nam domou.

Pa sta tak šla k nam domou,

leranca Repa pa naš Andi. Našoga ato je nej bilou doma. Vej pa dela v tistom daleš-njom varaši. Pa je betežen že nej biu več kak deset lejt. Vej je od njegovoga betega leranci Repi že vse bilou čisto v prvoj minuti. Vejdla je, ka naš Andi laža. Zavolo njegovoga lažanja pa je naša mama trno lagve vole gratala.

- *Leko si lagvi gé, leko bole grdou gučiš, leko sestre vlačiš za lase, leko se z meuv koriš, leko si rovaš po nou-si, leko vsikši den v šouli lagvo obodiš, depa, depa nikak ne moram trpeti, ka bi stoj v našom rami lažo!*

- so našoj mami skuze skur zalijale njene lepe oči. - *Tak včasín se mi spucaj pred očami v svojo sobo!*

Ja, tak je bilou eno tri vöre nazaj prinas doma. Zdaj je v našom rami velka tiüča. Vsi tak naraji odimo, ka se nikoga ne čuje. Eške dveri zapiramo, kak bi vöter es pa ta zibo pavočino. Mama je takša od žalosti, ge pa sestra Zana od nevoule, ka se je zgodila, naš Andi pa od srama, ka je lažo.

POMALEK SE VRED GEMLEMO ...

Dragi moj Dnevnik, eške je isti den, samo pet vör kasnej. Mama je pozvala našoga ato. Po tistom je mama pozvala na telefon Andija. Pa se je Andi zgučavo z atom.

Najprva je biu vcejlak tiüma. Po tistom je začno nut v telefon djoukati. Vozger njemi je iz nousa viso skur do pojasa, gda je ati obečo, ka nigdar v žitki več nede lažo. Po tistom je vsikšomi povedo, ka ga ma rad. Po tistom smo šli spat. Samo Andi nej. Tadale

je delo za šoulo vse tisto, ka je nej obredo zavolo atinoga zlažanoga betega. Že bole na glas odimo po našom rami, pa dveri se znouva čujejo tak naglas, kak se za dveri šika. Dem spat. Boug moj, ka vse se leko zgodi v ednom dnevi!

PASTIRČEK IN NJEGOV OBLAK

KOTIČEK

Živel je deček, ki je občudoval oblake. Včasih se je na paši tako zagledal vanje, da so se mu ovce razkropile in jih je potem še dolgo zganjal skupaj.

Neka vila, ki se je rada potikala tam okoli, je sklenila, da bo pastirčku naredila veselje. Ujela je komaj rojeni oblček, ga privezala na vrstico in ga pripeljala dečku.

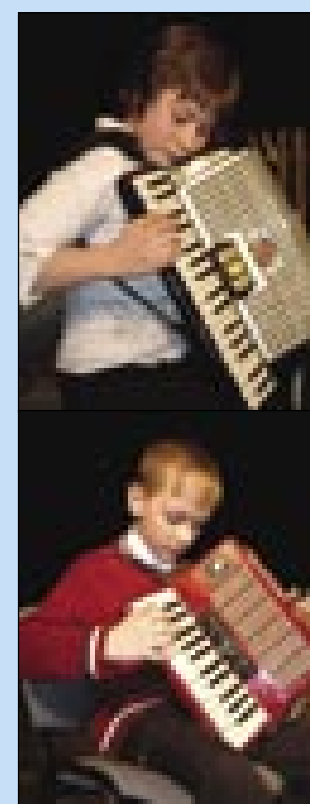
Pastirčku se je odtlej godilo kot malokomu. Če je pripekalo sonce, je legel v oblakovo senco, če ga je žejalo, je samo povlekel za vrstico in iz oblaka je bruhnila voda kot iz gorskega studenca, če pa je hotel na pot, je zajahal svoj oblak kot konjiča in, hija, že sta letela nad hribi in dolinami.

Toda leto se je nagnilo v jesen in jesen v zimo in oblak je vse bolj sivel in se večal. Ko je nekega zimskega dne močno pritisnila burja, se je iz njega usul sneg – in oblaka ni bilo več. Dečku je ostala v roki samo vrstica.

Kaj pravite, mu bo vila, spomladi, ujela nov oblak?

Slovenska ljudska povedka z Idrijskega
Priredila Klarisa Jovanović

MALA HARMONIKAŠA

Na prireditvi ob slovenskem kulturnem prazniku v Monoštru, ki jo je organizirala Zveza Slovencev na Madžarskem, sta nastopila tudi učenca slovenske glasbene šole na Gornjem Seniku. Barbara Zakoč in David Labric sta zaigrala na harmoniki, njun glasbeni pedagog je Kristjan Borovšak iz Murske Sobote.

KAUT

MLAŠEČI

RTV SLO **Petek, 10.03.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.10 RESNIČNA RESNIČNOST, 10.40 Z VAMI, 11.30 ŽIVALKE ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE, ANG. DOK. ODD., 12.25 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 OBZORJA DUHA, 13.45 DUHOVNI UTRIP, 14.00 POKLIC: ARNE, DOK. PORTR., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 PALČEK DAVID, RIS. NAN., 16.05 RISANKA, 16.10 IZ POPOTNE TORBE: PRIJATELJICE ŽIVALI, 16.30 ŽIVALSKI VRT IZ ŠKATLICE, ŠKOTS. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 118 DNI V UJETNIŠTVU LEDU, SLOVAŠKA DOK. ODD., 18.25 ŽREBANJE DETELJICE, 18.35 MEDVEDEK UHEC, RIS., 18.45 ZAKAJ?, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, 21.15 TURISTIKA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 POLNOČNI KLUB, 0.05 118 DNI V UJETNIŠTVU LEDU, PON., 1.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.55 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, PON., 3.15 INFOKANAL

Petek, 10.03.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, ZABAVNI INFOKANAL, 10.15 KUŽA BUD, AM. FILM, 11.50 ŠTAFETA MLADOSTI, 12.35 ŠPORT ŠPAS, 13.05 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 14.10 SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI V DVORANI, 17.40 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 17.55 SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, 18.55 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 20.00 SEDEM ČUDES INDUSTRIJSKEGA SVETA, ANG. DOK. SER., 20.50 PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 21.20 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: MADŽARSKA, 21.50 SILENTIUM, AVST. FILM, 23.45 IN POTEM PRIDE LAKOTA, IT. FILM, 1.20 MLADINSKO SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU, 2.20 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 2.45 INFOKANAL

RTV SLO **Sobota, 11.03.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE, 7.30 BISERGORA, LUTK. IGR. NAN., 7.45 IMAM MOČ, KRATKI DOK. FILM, 8.00 POD KLOBUKOM, 8.30 GUSARSKI OTOKI, FRANC. NAN., 9.20 KAKO BI REŠIL SVET, DANS. FILM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 PRVI IN DRUGI, 13.40 SLOVENCİ V ITALIJI, 14.10 KOMISAR REX, AVSTR.-NEMŠ. NAN., 15.00 ZAOBLJUBA VEČNE LJUBEZNI, AM. FILM, 16.25 PODOBE IZ SREDNJE EVROPE, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 SOŽITJA, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNİK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA, 20.40 HRI-BAR, 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.30 TELESA, ANG. NAD., 23.30 ZGODBE O OBIČAJNI NOROSTI, IT-FRANC. FILM, 1.10 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 1.50 HRI-BAR, 3.00 INFOKANAL

Sobota, 11.03.2006, II. SPORED TVS 6.30 INFOKANAL, 9.25 SKOZI ČAS, 9.35 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: MADŽARSKA, 10.05 SP V BIATLONU, 11.15 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 11.50 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 12.55 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU, 13.35 SP V BIATLONU, 14.55 LP V ROKOMETU: LADA TOGLIATTI - KRIM MERCATOR, 16.30 SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI V DVORANI, 18.30 MLADINSKO SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU, 19.30 KOŠARKA NBA ACTION, 20.00 GOSPODIČNA MARPLE: VLAK S PADDINGTONA, ANG. FILM, 21.35 SKRIVNOSTNO JEZERO, FRANC. LIT. NAD., 22.25 SOBOTNA NOČ, 22.25 VEČNI ALBUMI: BOB MARLEY, GLASB. DOK., 23.15 PLANET ROCK: BECK, GLASB. DOK., 23.40 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 0.05 INFOKANAL

RTV SLO **Nedelja, 12.03.2006, I. SPORED TVS**
7.30 OTROŠKI PROGRAM, 9.55 ŠPORT ŠPAS, 10.25 ZAPISKI S POTAPLJANJA, FRANC. DOK. SER., 10.50 PRISLUHNIMO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 19.00 DNEVNİK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 SPET DOMA, 21.35 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.00 VEČERNI GOST: DR. LJUBO SIRČ, 22.55 POROČILA, ŠPORT, VREME, 23.15 ZASEBNO ŽIVLJENJE UMETNINE, ANG. DOK. SER., 0.05 DNEVNİK, VREME, ŠPORT, 0.50 INFOKANAL

Nedelja, 12.03.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 9.10 SKOZI ČAS, 9.20 MLADI VIRTUOZI, 9.40 HRI-BAR, 10.50 SP V BIATLONU, 12.35 MAGAZIN LP V NOGOMETU, 13.05 MAGAZIN DESKANJA NA SNegu, 13.40 SVETOVNI POKAL V SMUČARSKIH SKOKIH, 15.30 SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI V DVORANI, 18.15 NOGOMET - MAGAZIN, PRVA LIGA, 18.45 MLADINSKO SVETOVNO PRVENSTVO V UMETNOSTNEM DRSANJU: REVILJA, 20.00 HIMALAJA Z MICHAELOM PALINOM, ANG. DOK. SER., 20.55 MOZARTOVO LETO 2006, 20.55 MOZARTOVE NOVICE (SALZBURG), 21.00 MOZART V SALZBURGU, NEMŠ. DOK. ODD., 22.00 VRATOLOMNA VOŽNJA JANE HALL, ANG. NAD., 22.50 SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI V DVORANI, PON., 1.35 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL

RTV SLO **Ponedeljek, 13.03.2006, I. SPORED TVS**
6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.25 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 14.30 TURISTIKA, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 ROLI POLI OLI, RIS., 16.05 BUKVOŽERČEK: UROČENI HORRENDO, 6.10 RADOVEDNI TAČEK: LOK, 16.30 MARTINA IN PITJE STRAŠILO: GREGORJEVO, 16.35 MIŠKA SMETIŠKA, AN. NAN., 16.40 OD KOD PRIDE VESELJE, LUTK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 GLOBOKA DŽUNGLA, ANG. POLJ. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.35 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RIS., 18.40 PINGU, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 IZZIVI, 20.30 PODOBA PODOBE, 21.00 KOMISAR REX, AVST.-NEMŠ. NAN., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 DEDIŠČINA EVROPE: MEDIČEJCI, AM. NAD., 23.50 GLOBOKA DŽUNGLA, PON., 0.45 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.45 INFOKANAL

Ponedeljek, 13.03.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, ZABAVNI INFOKANAL, OTROŠKI INFOKANAL, 14.55 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 15.20 SLOVENCİ V ITALIJI, 15.50 MOZARTOVE NOVICE - SALZBURG, 15.50 MOZARTOVO LETO 2006, 15.55 MOZART V SALZBURGU, NEMŠ. DOK. ODD., 16.50 HIMALAJA Z MICHAELOM PALINOM, ANG. DOK. SER., 17.55 MAMA LUCIA, IT. NAD., 19.25 NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTR. NAD., 20.15 PRAKSA, AM. NAD., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ARITMIJA, GLASB. ODD., 22.30 NORCI NA LINJI, AM. RIS. NAN., 22.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.20 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 0.50 INFOKANAL

RTV SLO **Torek, 14.03.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 SOŽITJA, 11.45 PRI JOŽOVCU Z NATALIJO, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 HRI-BAR, 14.25 HOTEL POLDRUGA ZVEZDICA, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 MALA LOKOMOTIVA, RIS., 16.05 MUNKIJI, RIS., 16.10 JEZUS IN JOSEFINE, DANS. OTR. NAD., 16.30 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 FOTOGRAFSKA DEDIŠČINA NA SLOVENSKEM, DOK. ODD., 18.00 MODRO, 18.35 SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RIS., 18.40 PAVLE, RDEČI LISJACEK, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 POD ŽAROMETOM, 21.00 MEDNARODNA OBZORJA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 REVOLUCIJA MOBILNIH TELEFONOV, ŠPANS. DOK. ODD., 23.45 FOTOGRAFSKA DEDIŠČINA NA SLOVENSKEM, PON., 0.15 MODRO, PON., 0.50 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PONOVITEV, 1.50 INFOKANAL

Torek, 14.03.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, ZABAVNI INFOKANAL, OTROŠKI INFOKANAL, 16.20 ARITMIJA, 16.50 STUDIO CITY, 17.50 ALPE-DONAVA-JADRAN, 18.20 MOSTOVI - HIDAK, 18.55 ALEKSANDER MARODIČ: RESNIČNI OBRAZ ANITE NOVAK, IZVIRNA TV NAD., 20.00 IZOBČENCI, ANG. NAN., 20.35 LP V NOGOMETU: INTER - AJAX, 22.35 IGRALEC STRANSKIH VLOG, KITAJSKI FILM, 0.05 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 0.30 INFOKANAL

RTV SLO **Sreda, 15.03.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.20 118 DNI V UJETNIŠTVU LEDU, SLOVAŠKA DOK. ODD., 11.15 SPET DOMA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO, 13.35 LJUDJE IN ZEMLJA, 14.25 ZAPISKI S POTAPLJANJA, FRANC. DOK. SER., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 FRAČJI DOL, LUTK. NAN., 16.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 18.40 PIKIJVE GLASBENE DOGODIVŠČINE, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 SNEMI ZVEZDE Z NEBA, AM. FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 SVETO IN SVET, 0.10 Z VAMI, PON., 1.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.00 INFOKANAL

Sreda, 15.03.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 9.20 OGLASI, 9.25 FINALE SVETOVNEGA POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 10.15 ZABAVNI INFOKANAL, OTROŠKI INFOKANAL, 12.25 FINALE SVETOVNEGA POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 13.15 ZABAVNI INFOKANAL, 16.10 VEČNI ALBUMI: BOB MARLEY, GLASB. DOK., 16.10 SOBOTNA NOČ, 17.00 PLANET ROCK: BECK, GLASB. DOK., 17.25 IZOBČENCI, ANG. NAN., 17.55 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.55 SLAČENJE, NOVOZ. NAD., 20.00 KOŠARKA NBA: DALLAS - CLEVELAND, 21.30 PLANICA 2006, 21.45 SLOVENSKA JAZZ SCENA: CUBISMO, 22.35 VIHARNI PONEDELJEK, AM. FILM, 0.05 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 0.30 INFOKANAL

RTV SLO **Četrtek, 16.03.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.15 POD ŽAROMETOM, 11.10 IZZIVI, 11.40 SVETO IN SVET, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 VEČERNI GOST: DR. LJUBO SIRČ, 14.15 PODOBA PODOBE, 14.40 ODPETI PESNIKI, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 TRACEY MCBEAN, RIS. NAN., 16.15 DEKLICA S TROBENTO, KRATKI DOK. FILM, 16.30 SLONI, ANG. DOK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.20 DUHOVNI UTRIP, 18.40 MERLIN, ČUDEŽNI KUŽA, RIS., 19.00 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 PRVI IN DRUGI, 21.20 OSMI DAN, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 KNJIGA MENE BRIGA, 23.10 GLASBENI VEČER, INGRID FUJIKO HEMMING IN GEORGE PEHLIVANIAN, 23.55 W. A. MOZART: SIMFONIJA ŠT. 40 V G-MOLU, 0.30 JASNO IN GLASNO, 1.20 DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.20 INFOKANAL

Četrtek, 16.03.2006, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, 9.20 OGLASI, 9.25 FINALE SVETOVNEGA POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 10.15 ZABAVNI INFOKANAL, 12.25 FINALE SVETOVNEGA POKALA V ALPSKEM SMUČANJU, 13.15 ZABAVNI INFOKANAL, 15.40 NORCI NA LINJI, AM. RIS. NAN., 16.05 PRISLUHNIMO TIŠINI, 16.35 SEDEM ČUDES INDUSTRIJSKEGA SVETA, ANG. DOK. SER., 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 17.55 MED VALOVI, 18.25 ŠTUDENTSKA, 18.55 IZBRANEC, AM. NAD., 20.00 DOBRODELNI KONCERT SLOMSKOVE USTANOVE, PRENOS IZ CANKARJEVEGA DOMA, 21.30 PLANICA 2006, 21.45 SLOVO, FRANC. DRAMA, 23.20 THX 1138, AM. FILM, 0.45 DNEVNİK ZAMEJSKE TV, 1.10 INFOKANAL

Fašenek je tudi v Sloveniji več nej tau, ka je včasik biu. Kak će bi lidgé več nej cajta pa volé meli, ka bi se v maske spravljali. Izjeme pa so. V najstarejšom slovenskom varaši, na Ptuij, od svečnice pa do fašenka vladajo fašenki. Najbole znani lik je kurent ali korant, šteri je biu na fašensko nedelo, gda se je v tom varaši zbralo skoron 50.000 lidij od blúzi pa daleč, ka so si poglednili parado, na šteri se je not pokazalo 2400 maškar, nej samo iz Slovenije, tudi iz Makedonije, Madžarske, Bolgarije, Črne gore, Hrvaške in Avstrije.

Glavni pa so bili kurenti ali koranti, kak jim tudi pravijo (na kejpi), šteri so takši demoni, ka se »bijejo« z zimov in zovejo sprtoletje.

se

NIKA ZA SMEJ

Deficit

Gnesden dosta privatnikov geste, v Varaši ma edno bauto Martin. Etognauk v njegvo bauto stauipi Albert, Martina padaš. Martin se ma etak tauži: »Vejš, moj dober padaš, tau je nika strašno. Že edno leto samo zgübo mam v svojoj bauti.«

Zdaj Albert etak pravi: »Pa te zakoj tak ne njaš, pa tau vrajžo bauto doj ne zapreš?«

Martin pa: »Ti si nauri? S koj mo pa te živo?«

Nika strašno napravi

Irena pa Brigita sta se etogna-uk srečale pa Irena etak pravi Brigiti: »Ti, ka na tau povejš, ka mo se z Gezanom ženila? Vajdla si?«

Brigita pa: »Nejsam vejdlja, depa tak se mi je vidlo, ka tak baude.«

»Tak se ti je vidlo? Zakoj?«

Brigita pa: »Zatok, ka gda sva se z Gezanom pred trejmi kedni hüdo svadila, mi je tak pravo, ka zdaj on takšo velko norijo, depa takšo norijo napravi, ka de tau strašno.«

Hiša gori

Etognauk je Gabor nut pileto v spalno sobo, gde je njegva žena Matilda naga ležala pa se etak drau: »Matilda, tak nagnauk nika nase zgrabi pa leti! Cejlja iža gori, vse je v ednom ognji!«

Zdaj se pa iz ednoga omara čüje moški glas: »Najoprvin omare morata braniti!«

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; *e-mail:* porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB